

Identiteit leidt tot samenhorigheid

STANDPUNT

Door JOHAN VAN DEN DRIESSCHE, nationaal voorzitter vtbKultuur,
johanvandendriessche@vtbkultuur.be

Sommigen hebben een aversie tegen nationale identiteit omdat men daarmee een gesloten samenleving vormt die mensen in hokjes plaatst met een enkelvoudige identiteit. Maar is deze stelling juist?

Zonder identiteit, die te maken heeft met taal, cultuur, onderwijs, media en collectief geheugen, bouw je geen gemeenschap. Nochtans is een gemeenschap het antwoord op de mondialisering, omdat het toelaat te participeren aan grotere gehelen. Het is een middel om een samenleving op te bouwen met welvaart en welzijn. Ligt de klemtoon van de gemeenschap op etnoculturele elementen die niet door buitenstaanders kunnen worden verworven, dan krijg je een gesloten gemeenschap. Ligt de klemtoon echter op civiele en culturele elementen, bv. verwerving van de taal die men zich eigen kan maken, dan heb je een inclusieve gemeenschap.

De meerwaarde van een gemeenschap is dat het een engagement is, ook van solidariteit, naar de andere leden van dezelfde club toe. Het is ook een geschikt niveau voor het organiseren van de overheid en de democratie. Ook progressieven stellen dat nationalisme cruciaal is voor het bestaan van democratie en solidariteit (socioloog Craig Calhoun). Het alternatief, het wereldburgerschap, is verleidelijk voor de bevoorrechten. De anderen moeten het als individu maar klaarspelen op cultureel, economisch en democratisch vlak. Globalisering brengt niet automatisch globale mensen voort. In die wereld winnen lokale culturen en identiteiten juist aan belang (Fons Van Dyck, Think/BBDO).

Schrijver Oscar van den Boogaard: "Een paar jaar geleden vond ik nationaliteit de domste uitvinding ooit. Ik wilde denationaliseren, overal thuis zijn. Iedereen moest van mij meteen een wereldburger zijn. Maar langzamerhand heb ik begrepen dat om een gemeenschap te vormen verschillende stapjes wijgevoel nodig zijn. Trots op je gezin, op je straat, op je buurt, op je dorp of stad, trots zijn Vlaming te zijn (...). ::